

Univerzita Karlova

Opatření rektora č. 46/2018

Název:

Opatření rektora Univerzity Karlovy o realizaci práv duševního vlastnictví na Univerzitě Karlově

Účinnost:

12. listopadu 2018

Opatření rektora Univerzity Karlovy o realizaci práv duševního vlastnictví na Univerzitě Karlově

ÚVODNÍ USTANOVENÍ

1. Ochrana a realizace duševního vlastnictví zejména ve formě inovací se na Univerzitě Karlově (dále také jen „univerzita“ nebo „UK“) řídí právním řádem České republiky, příslušnými předpisy práva EU a příslušnými mezinárodními úmluvami jakožto i vnitřními normami univerzity. Přiměřeně poté právními řády států jiných.
2. Autorským dílem se pro účely tohoto opatření jakožto i opatření souvisejících rozumí dílo literární, umělecké nebo vědecké, které je jedinečným výsledkem tvůrčí činnosti autora či skupiny autorů a je vyjádřeno v jakékoli objektivně vnímatelné podobě včetně podoby elektronické, trvale nebo dočasně, bez ohledu na jeho rozsah, účel nebo význam. Autorským dílem se rovněž rozumí počítačový program, databáze, která je způsobem výběru nebo uspořádáním obsahu autorovým vlastním duševním výtvořem, dílo vzniklé tvůrčím zpracováním díla jiného, včetně překladu díla do jiného jazyka, a dílo souborné.
3. Výsledkem technické tvůrčí činnosti se pro účely tohoto opatření, jakožto i opatření souvisejících, rozumí vynález, biotechnologický vynález, užitný vzor, průmyslový vzor a výrobně-technické poznatky (know-how) jakožto i technické řešení či design nepodřaditelný pod instituty výše uvedené a také další zvláštní předměty sui generis zejména průmyslového vlastnictví dle příslušného zahraničního právního řádu státu, na jehož území je jim ochrana či ve vztahu k nim jiná práva poskytována. Výsledkem technické tvůrčí činnosti může být také počítačový program v případě, že naplňuje podmínky patentovatelnosti dle příslušného právního řádu.

ČÁST I.

OBECNÁ USTANOVENÍ

Článek 1

Předmět opatření

1. Toto opatření upravuje realizaci práv duševního vlastnictví na UK.
2. Toto opatření také provádí § 16 odst. 3 zákona č. 130/2002 Sb., o podpoře výzkumu, experimentálního vývoje a inovací z veřejných prostředků a o změně některých souvisejících zákonů, v platném znění.

ČÁST II.

DÍLA AUTORSKÁ

Článek 2

Osoba autora

1. Autorem se v souladu s § 5 zák. č. 121/2000 Sb., autorského zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“) rozumí fyzická osoba, která dílo vytvořila, případně fyzická osoba, která tvůrčím způsobem vybrala či uspořádala dílo souborné.

2. Spoluautorem se rozumí fyzická osoba, která dílo vytvořila, případně fyzická osoba, která tvůrčím způsobem vybrala či uspořádala dílo souborné společnou tvůrčí činností spolu s další fyzickou osobou nebo osobami a to do doby dokončení díla jako dílo jediné.

Článek 3

Režim zaměstnaneckého díla

Aplikace režimu zaměstnaneckého díla je upravena v § 58 autorského zákona a v rámci UK také samostatným opatřením rektora č. 17/2018, k aplikaci režimu zaměstnaneckých děl na UK.

Článek 4

Školní dílo

1. Školním dílem se v souladu s § 35 odst. 3 autorského zákona a pro účely tohoto opatření rozumí dílo vytvořené studentem univerzity ke splnění školních nebo studijních povinností vyplývajících z jeho právního vztahu k univerzitě.
2. Univerzita Karlova má za podmínek obvyklých právo požadovat po studentovi Univerzity Karlovy poskytnutí licence na užití školního díla v souladu s § 60 autorského zákona.

Článek 5

Dílo vytvořené za podpory UK

1. V případě, že se univerzita podílí zejména finanční podporou na vytvoření díla, a to zvláště v případech interní grantové soutěže na celouniverzitní či fakultní úrovni, je pracovník univerzity, který je pověřen administrací takové podpory, povinen zajistit písemný závazek autora k poskytnutí licence univerzitě pro díla takto vytvořená.
2. Ustanovením tohoto článku není dotčena aplikace režimu zaměstnaneckého díla.

ČÁST III.

VÝSLEDKY TECHNICKÉ TVŮRČÍ ČINNOSTI

Článek 6

Osoba původce

1. Původcem se v souladu s § 8 odst. 2 zákona č. 527/1990 Sb. o vynálezech a zlepšovacích návrzích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „patentový zákon“) rozumí fyzická osoba, která výsledek technické tvůrčí činnosti vytvořila vlastní tvůrčí prací.
2. Spolupůvodcem je fyzická osoba, která výsledek technické tvůrčí činnosti vytvořila společně s jiným původcem či původci.

Článek 7

Základní zákonné znaky zaměstnaneckého vynálezu

1. Pro aplikaci režimu zaměstnaneckého (podnikového) vynálezu podle ustanovení § 9 patentového zákona musí být splněny následující podmínky:
  - a) je vytvořen v rámci plnění povinností vyplývajících z pracovněprávního vztahu (*pracovní poměr nebo vztah založený dohodou o provedení práce či dohodou o pracovní činnosti*), a

- b) do doby vytvoření vynálezu nebyl sjednán mezi původcem a zaměstnavatelem režim odchylný od ustanovení § 9 patentového zákona.
2. Původce je povinen bezprostředně po vytvoření vynálezu oznámit tuto skutečnost způsobem umožňujícím posouzení vynálezu zaměstnavateli, a to k rukám děkana jemu příslušné fakulty, ředitele jemu příslušné součásti UK nebo kvestorovi UK. Za způsob umožňující posouzení vynálezu zaměstnavatelem se považuje vyplnění k tomu příslušného formuláře, jehož vzor vydává Centrum pro přenos poznatků a technologií Univerzity Karlovy (dále také jen „CPPT UK“).
  3. Děkan fakulty, ředitel součásti UK nebo kvestor UK je povinen se k původcem oznámenému vynálezu písemně vyjádřit ve lhůtě tří měsíců ode dne oznámení ve smyslu uplatnění či vzdání se práva na patent. V případech hodných zvláštního zřetele může být k vyjádření ve smyslu věty předchozí vyzván rektor UK. Rektor rozhodne s přihlédnutím k doporučení CPPT UK.
  4. Povinnost původce oznámit vytvoření vynálezu dle odst. 2 tohoto článku není dotčena skutečností, že se na vytvoření vynálezu podílely i osoby, které nejsou v pracovněprávním vztahu k UK.
  5. Do doby vyjádření zaměstnavatele dle odst. 3 tohoto článku se mohou původce a zaměstnavatel dohodnout odchylně od ustanovení § 9 patentového zákona, tedy i tak, že právo na patent přísluší původci a že uzavře se zaměstnavatelem licenční smlouvu o užití svého vynálezu. Odchylně od zákonné úpravy lze dohodnout též otázku poskytování odměn.
  6. V případě splnění uvedených předpokladů podle ustanovení § 9 patentového zákona a uplatnění práva na patent dle odst. 3 tohoto článku zaměstnavateli náleží veškerá vlastnická a užívací práva k danému vynálezu, a to od okamžiku vytvoření vynálezu. Původce nemůže zaměstnanecký vynález užít, ani poskytovat licence k užití vynálezu třetím osobám, ledaže by bylo sjednáno do doby vyjádření zaměstnavatele dle odst. 5 tohoto článku jinak.
  7. Práva a povinnosti vyplývající z ustanovení § 9 patentového zákona zůstávají po skončení pracovněprávního poměru původce s UK nedotčena.

Článek 8

Vynález vytvořený za podpory UK

1. V případě, že se univerzita podílí zejména finanční podporou na vytvoření vynálezu, a to zvláště v případech interní grantové soutěže na celouniverzitní či fakultní úrovni, je pracovník univerzity, který je pověřen administrací takové podpory, povinen zajistit písemný závazek původce, který ve vztahu k univerzitě vystupuje jako fyzická osoba, k postoupení práva na patent univerzitě.
2. V případě, že je původcem student univerzity a k vytvoření vynálezu dospěl v rámci plnění školních či s nimi souvisejících povinností ve spolupráci se zaměstnancem univerzity, je tento zaměstnanec povinen bez zbytečného odkladu zajistit písemný závazek studenta k postoupení práva na patent univerzitě.
3. Původci uvedení v odst. 1 a 2 tohoto článku jsou pro účely čl. 11 tohoto opatření a výhradně ve vztahu k předmětnému vynálezu považováni za zaměstnance univerzity.
4. Právo původce být jako původce uveden tímto není dotčeno.
5. Ustanoveními tohoto článku není dotčena aplikace režimu zaměstnaneckého vynálezu.

Článek 9

Další výsledky technické tvůrčí činnosti zaměstnanců

Pro další výsledky technické tvůrčí činnosti (viz Úvodní ustanovení, odst. 3) se použije ustanovení o vynálezech v člancích 6, 7, 8 a 11 tohoto opatření obdobně.

Článek 10

Zajištění právní ochrany průmyslového vlastnictví

1. V záležitostech průmyslově právní ochrany výsledků technické tvůrčí činnosti a případného obchodního využití těchto výsledků poskytuje svým zaměstnancům a studentům prostřednictvím CPPT UK univerzita v této věci informační, právní a další podpůrný servis a zajišťuje evidenci takových případů.
2. Náklady na průmyslově právní ochranu nese fakulta nebo příslušná součást univerzity, na které daný předmět průmyslového vlastnictví vznikl, případně CPPT UK po dohodě děkana a ředitele CPPT UK nebo výše uvedené náklady nese CPPT UK, pokud vyjádření podle čl. 7 odst. 3 učinil rektor UK. Fakulta či další součást univerzity může požádat univerzitu prostřednictvím CPPT UK o poskytnutí finančních prostředků pro pokrytí nákladů průmyslově právní ochrany s účinky mimo území ČR. O této žádosti rozhoduje rektor UK.

Článek 11

Odměna původce

1. Původce, který vytvořil zaměstnanecký vynález dle článku 7, na který univerzita uplatnila právo na patent, má v souladu s § 9 odst. 4 patentového zákona nárok na přiměřenou odměnu. Pro její výši je rozhodný technický a hospodářský význam vynálezu a přínos dosažený jeho možným využitím nebo jiným uplatněním, přičemž se přihlíží k materiálnímu podílu zaměstnavatele na vytvoření vynálezu a k rozsahu pracovních úkolů původce. Dostane-li se již vyplacená odměna do zjevného nepoměru s přínosem dosaženým pozdějším využitím nebo jiným uplatněním vynálezu, má původce právo na dodatečné vypořádání.
2. Přiměřenou odměnou ani dodatečným vypořádáním nejsou dotčeny jiné odměny dle vnitřních předpisů univerzity, případně jejích fakult a dalších součástí, ani výše mzdy příslušného zaměstnance.
3. Pokud byl vynález vytvořen kolektivem původců, pro účely výpočtu odměny se za původce považuje tento kolektiv. V rámci kolektivu se pak odměna dělí dle rozhodnutí vedoucího kolektivu na základě míry, jakou se každý ze spolupůvodců na vytvoření předmětu práv průmyslového vlastnictví podílel, nebo nelze-li podíl dle tohoto kritéria určit, rovným dílem. Vedoucím kolektivu je původce, jehož míra podílu na vytvoření vynálezu je zjevně nejvyšší, případně původce, který byl jako vedoucí určen dohodou kolektivu.
4. Výše přiměřené odměny bude stanovena individuálně v každém jednotlivém případě vytvoření vynálezu v souladu s vnitřními předpisy a ustálenou praxí jednotlivých fakult či součástí univerzity. Přiměřená odměna však nesmí být nižší než 2.000,- Kč pro každého z původců.
5. Výše dodatečného vypořádání je určena procentuálně z čistých výnosů komercializace vynálezu dle níže uvedených kritérií:

Čistý výnos UK z částek	Výše odměny původci	Podíl fakulty/součásti	Podíl UK
do 1 mil. Kč	55 %	30 %	15 %
od 1 mil. Kč do 5 mil. Kč	550 000 + 40 % z částky nad 1 mil. Kč	300 000 + 40 % z částky nad 1 mil. Kč	150 000 + 20 % z částky nad 1 mil. Kč
nad 5 mil Kč	2 150 000 +2 5% z částky nad 5 mil. Kč	1 900 000 + 45 % z částky nad 5 mil. Kč	950 000 + 30 % z částky nad 5 mil. Kč

6. Čistým výnosem se rozumí rozdíl mezi příjmem z komercializace vynálezu a veškerými náklady univerzity spojenými s tržním zhodnocením předmětu, a to zejména náklady souvisejícími s právní ochranou průmyslového vlastnictví.
7. Dodatečné vypořádání se původci vyplácí každoročně zpravidla do čtyř měsíců od skončení relevantního účtovacího období, ve kterém univerzita obdržela příjmy z komercializace vynálezu.
8. V případě, že se na vytvoření vynálezu podílelo více spolupůvodců, dodatečná odměna původce se mezi ně rozdělí rovným dílem, pokud není mezi původci písemně ujednáno jinak.
9. Skončení pracovního poměru zaměstnance žádným způsobem neomezuje nárok původce na dodatečné vypořádání.

Článek 12

Konzultační činnost a pomoc při provádění opatření

1. Konzultační činnost a právní pomoc při provádění tohoto opatření zajišťuje CPPT UK.
2. Děkani fakult a ředitelé součástí univerzity jsou povinni oznámit CPPT UK jména a kontaktní údaje na jimi pověřené a jmenované osoby pro pozice technologických skautů či koordinátorů přenosu poznatků a dále také osoby pro poskytování údajů pro centrální evidenci průmyslových práv, pokud jsou tyto osoby rozdílné, a to do jednoho měsíce od nabytí účinnosti tohoto opatření a následně bez zbytečného odkladu v případech, kdy dojde ke změnám těchto osob.
3. Vedoucí jednotlivých pracovišť univerzity, kterými se rozumí zejména katedry nebo ústavy, zajistí, aby zaměstnanci, studenti a další osoby, jichž práv se toto opatření dotýká, byli vhodným způsobem s obsahem tohoto opatření seznámeni.

Článek 13

Závěrečná ustanovení

1. Další podrobnosti o realizaci práv duševního vlastnictví na UK mohou být v souladu s tímto opatřením na fakultách upraveny opatřením děkana, na dalších součástech opatřením ředitele. V případě rozporu mezi ustanovením tohoto opatření a opatřením děkana nebo ředitele další součásti se postupuje podle tohoto opatření a nejpozději do tří měsíců od nabytí účinnosti tohoto opatření je třeba uvést opatření děkana nebo ředitele do souladu s tímto opatřením. Nově vznikající opatření děkana nebo ředitele se před jejich definitivním schválením vždy předkládají ke konzultaci CPPT UK.
2. Toto opatření nabývá účinnosti dnem 12. listopadu 2018.

V Praze dne 8. listopadu 2018

prof. MUDr. Tomáš Zima, DrSc., MBA